

INEDIT

In colaborare cu VINTILA PURNICHII

O scrisoare inedita a lui Aerban Cioculescu catre poetul Mihai Moandrei

Daca viaca opera academicianului Aerban Cioculescu sunt bine cunoscute, in schimb despre poetul muscelean Mihai Moandrei s-a scris si s-a vorbit mai putin. De la a cunoscut calvarul temnicelor comuniste de la Pitesti, Jilava si Gherla, Mihai Moandrei a trait intr-o liniste patriarhala la Campulung, departind varsta de 98 de ani. Harul sau poetic, neasemuita sa bogatie sufleteasca, modestia si bunatatea sa margini i-au prelungit viata (1896-1994). Cred ca nu greim afirmand ca poetul muscelean a fost un adevrat fenomen biologic. La varsta de peste 92 de ani Mihai Moandrei inca mai scria. Redm la sfarsitul acestor randuri, in anexa 1, doua dintre ultimele sale poezii, "Ciudata obsesie" si "Marea Valtoare", pe care ni le-a druit intr-o seara de toamna tarzie, la 20 noiembrie 1988.

Inca din anul 1934, poetul Mihai Moandrei devine membru activ al Societii Scriitorilor Romani, iar apoi al Uniunii Scriitorilor din Romania pana la data de 31 octombrie 1951, cand este radiat din oficiu, fara niciun alt vindecat pe baza art. 12 al noului statut: "Lipsa de colaborare partinica in revistele vremii"; In acelaasi timp, este eliminat si din Baroul de Avocaci Muscel, din avocat cu vechime si cu doctoratul la Paris, devenind un umil dactilograf, indeletnicire din care trebuia sa isi intrecin sociala si cei trei copii, uitandu-se ca isi apara rasa in primele randuri in cele doua r zboaie mondiale. In luna octombrie 1959, poetul nostru este condamnat la doi ani inchisoare politica, pe baza art. 3250 Cod Penal (decinerea de publicatii interzise, de fapt propriile sale lucruri literare). Sentinta a fost data de catre Tribunalul Militar Craiova in oraul Pitesti, in luna octombrie 1959.

Criticul literar Aerban Cioculescu, cu care a intrecinut corespondenta pana in ultimii ani de viata, l-a apreciat mult. R sfoidu-i corespondenta am remarcat ca pe fiecare plic expedit, criticul Aerban Cioculescu mentiona la destinatar: Poetului Mihai Moandrei. Aa si incepe si prefata la volumul "C rarely printre ani", publicat la Editura Minerva in 1971. "Poetul Mihai Moandrei este unul dintre cei mai frecventi si statornici inchinatori ai Poeziei cu majuscula, si Chimerei... Poemele lui Mihai Moandrei prezinta o sursa de mister, o atmosfera de cea... Este o poezie a discreciei, a penumbrei, a tonurilor estompate si a sunetelor in surdina, de o rar gingasie"; 1).

Redm, mai jos, scrisoarea inedita pe care criticul Aerban Cioculescu l-a adresat-o poetului Mihai Moandrei. 3/4/1982

Iubite Domnule Moandrei,

M simt tare jenat fac de intarzierile impardonabile ale acestui raspuns. In interval, am cautat zadarnic in maldrul de scripte ce s-au adunat in biroul meu, scrisoarea cu poeziile de care mi-ai spus ca mi le-ai trimis. Sa se fi trait cit ea, sau sa mi fi p cit eu? Nu tiu, zua, ce sa cred. Am prea mare stim pentru omul si poetul Moandrei, ca sa mi iert intarzierile, cat si lipsurile mele de tot felul, de si tiu ca e ti indulgent cu oamenii si imp cat cu destinul care nu ci-a suras dup merit. Cum ins, si se apropie Sfintele Paesti, intaiul meu gand este la credinciosul care isi inalca gandul peste micimile acestei lumi, la cel ce s-a jertfit ca s-o fac mai buna. Ici urez, aadar, dumitale si familiei dumitale, sa rati tori senine si luminoase.

Cu afectuos respect
Aerban Cioculescu

In aceeaasi toamna a anului 1988, poetul Mihai Moandrei, si d ruita biblioteca personala Uniunii Scriitorilor, in semn de dragoste fac de secretarii romani. Redm in anexa scrisoarea de mulcumire din data de 12 octombrie 1988, adresata poetului de catre preedintele Uniunii Scriitorilor din acea vreme, scriitorul D.R. Popescu. In ziua de 4 martie 1994, poetul muscelean M. Moandrei a trecut in "eternul infinit", strmutandu-se la cele venice discret, aacum a trait. Toatviaca a fost un slujitor al adevrului si al dreptatii. Este organic legatura Poetului cu pamantul carii sale, cu plaiurile mioritice ale Muscelului pe care le-a iubit profund, refuzand sa rati man in Franca, la Paris de unde era sociala Juliette Salagnac (a decedat la Campulung la 1 noiembrie 1982).

Publicat in tiraje mici, poetul M. Moandrei nu a fost indeajuns cunoscut, ca ci in jurul lui se cesa t cerea. Ideile lui nu conveneau mai-marilor zilei, el afirma, acolo unde avea ocazia, ca inspiratia si talentul sunt HAR DIVIN, daruri de la DUMNEZEU. A fost unul dintre pucini no tri poeci religio si. A fost un mare credincios si din credinc i-au venit lini tea si imp carea. Lini tit si imp cat cu destinul, s-a stins din locuinca sa din Campulung (str. Spiru Haret nr. 1), fiind (caz foarte rar) chiria in propria casa.

Intre anii 1929 si 1989, poetul M. Moandrei a publicat 13 carti si a colaborat la mai multe reviste literare, cum ar fi: Universul literar, Viaca Romaneasca, Revista Fundaciilor Regale, Vremea, Convorbiri literare, Gand romanesec, Azi, Revista roman, Limba roman, Ramuri, Sburatorul etc. Operele editate in timpul vieii poetului sunt urmatoarele: Puni - versuri, Imprimeria Nationala, Bucuresti, 1929; G teala ploilor - versuri, Imprimeria Nationala, Bucuresti, 1932 (volum premiat de S.S.R.); Prezenca Pegasului sau Plimbarea lirice si jurul poeziei - eseu, Editura Vremea, Bucuresti, 1933 - critic literar; Singur tati, Editura Fundaciilor Regale, Bucuresti, 1936 - versuri; Ofranda muzelor - versuri, Editura Fundaciilor Regale, Bucuresti, 1940; Trepte de eben, Bucuresti, 1942; Lysimac - proza lirica, Editura Casa Coalelor, Bucuresti, 1944; C rarely printre ani - antologie lirica, Editura Minerva, Bucuresti, 1971 (premiat de Revista "Arge"); Plecarea randunelelor - versuri, Editura Cartea Romaneasca, Bucuresti, 1978; Alt cer - versuri, Editura Cartea Romaneasca, Bucuresti, 1983; Dep rtata amintire - versuri, Editura Eminescu, Bucuresti, 1984; Insemn rile unui van tor - proza, Editura Albatros, Bucuresti, 1985; Evocari literare - proza, Editura Minerva, Bucuresti, 1989.

Despre viața și opera poetului muscelan au scris Eugen Lovinescu, G. Călinescu, Șerban Cioculescu, Pompiliu Constantinescu, Al. Raicu, Ov. S. Crohmăniceanu și alții. Mai ales după anul 1989, poetul nonagenar redevine în atenția multora. Este vizitat de admiratori, iar cenaclul literar din Câmpulung îi poartă numele. Chiar și proaspătul președinte al Uniunii Scriitorilor din România (de după evenimentele fierbinți din decembrie 1989), poetul erou Mircea Dinescu îl vizitează în orașul patriarhal Câmpulung.

Descrierea anilor grei de detenție (reeducarea de la Pitești), cumplitele zile de chin din închisorile Jilava și Gherla, suferite de către poetul nostru, au apărut în paginile revistei ARGESSIS din Pitești. Este de datoria noastră să mulțumim domnului redactor responsabil al prestigioasei reviste, conf. univ. dr. Spiridon Cristocea, director general al Muzeului Județean Argeș pentru publicarea, consecutiv, în trei numere (nr. VIII - 1999, IX - 2000, X - 2001) a odiseii poetului nostru muscelan M. Moșandrei în temnițele regimului de dictatură comunist.

Note:

1). Ș. Cioculescu, prefață la volumul M. Moșandrei, Cărare printre ani, Editura Minerva, 1971, p. V.